

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **P. S.** skazanego z art. 56 § 2 k.k.s. i innych
po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2023 r. w Izbie Karnej
na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu
z 12 stycznia 2023 r. sygn. akt V Ka 297/22,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Przysusze
z 22 grudnia 2021 r. sygn. akt II K 1/21,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Przysusze wyrokiem z 22 grudnia 2021 r. sygn. II K 1/21, uznał P. S. za winnego tego, że w okresie od stycznia 2013 r. do grudnia 2013 r. w P. woj. [...], będąc obowiązany do prawidłowego rozliczania podatku od towarów i usług, w szczególności sporządzania deklaracji dla potrzeb podatku od towarów i usług, wykazania prawidłowych kwot podatku należnego do wpłaty na konto Urzędu Skarbowego w P., przyjął do rozliczenia faktury VAT, które nie odzwierciedlają czynności faktycznie dokonanych, a które to faktury zostały wystawione przez Zakład [...] oraz PPHU [...] i na ich podstawie pomniejszył podatek należny o podatek naliczony wynikający z tych faktur, czym naraził na uszczuplenie podatek od towarów

i usług na kwotę nie mniejszą niż 203.826,00 zł w tym należność publicznoprawną w postaci podatku od towarów i usług na kwotę łącznie 180.270,00 zł, tj. o przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. skazał go na karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 100 zł każda. Ponadto Sąd zasądził od oskarżonego kwotę 1020 zł tytułem kosztów sądowych.

Od wyroku tego apelację wniósł obrońca P. S., któremu zarzucił między innymi obrazę przepisów art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 3 k.k.s. poprzez błędne niezastosowanie i wydanie wyroku skazującego, pomimo że doszło do przedawnienia odpowiedzialności karnej skarbowej za okres od lutego do sierpnia 2013 r. oraz obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z 11 stycznia 2023 r. sygn. akt V Ka 297/22 utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Przysusze i zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1020 zł tytułem kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

W kasacji złożonej od tego wyroku obrońca skazanego, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, mianowicie:

- naruszenie przepisów art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. polegające na wydaniu wyroku skazującego, mimo że zachodził wypadek obligatoryjnego umorzenia postępowania karnego, wobec przedawnienia karalności czynu przypisanego skazanemu i w konsekwencji rażące uchybienie przepisom postępowania karnego, podlegające zakwalifikowaniu jako bezzwzględna przyczyna uchylenia orzeczenia w rozumieniu przepisów art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.;

- naruszenie przepisów art. 433 § 2 w zw. z art. 410 k.p.k. ze skutkami w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej poprzez nierozważenie zarzutów odwoławczych podnoszonych przez skazanego, jak i niedostateczne rozważenie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, co doprowadziło do skazania P. S. i to z nieprawidłowym zastosowaniem

norm prawnych określających terminy przedawnienia z postępowania podatkowego - przepisów ordynacji podatkowej art. 70 § 6, z podkreśleniem tego, iż sądom obu instancji całkowicie umknął fakt, że czym innym jest przedawnienie odpowiedzialności karnej za przestępstwo wynikające z naruszenia norm karnych skarbowych, a czym innym przedawnienie należnego długu z tytułu cła czy podatku oraz że zawieszenie biegu przedawnienia należności publicznoprawnej z powodu prowadzonego postępowania karnego skarbowego nie zawiesza biegu przedawnienia karalności za przestępstwo skarbowe,

Ponadto, skarżący domaga się uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu oraz Sądu Rejonowego w Przysusze i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść oskarżonego można wnieść jedynie w razie skazania go za przestępstwa lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie obejmuje jednak kasacji wywiezionej z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Samo wszakże podanie w kasacji, że miało miejsce uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k., nie stanowi wystarczającej przesłanki do merytorycznego jej rozpoznania. Od dawna w judykaturze przyjmuje się, że jedynie formalne powołanie się na bezwzględne uchybienie bądź całkowicie bezpodstawne nazwanie takim uchybieniem sytuacji, która bez wątpienia nie stanowi naruszenia prawa wymienionego w art. 439 § 1 k.p.k., nie czyni dopuszczalną kasacji podlegającej ograniczeniom określonym w art. 523 § 2 k.p.k. (zob. postanowienia SN z: 30 sierpnia 2006 r., III KZ 47/06; 11 grudnia 2014 r., IV KK 215/14, OSNKW 2015, z. 5, poz. 43).

W świetle powyższego, ponieważ P. S. skazany został wyrokiem Sąd Rejonowy w Przysusze z 22 grudnia 2021 r. sygn. II K 1/21, utrzymanym w mocy

wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu z 11 stycznia 2023 r. sygn. akt V Ka 297/22 – za przestępstwo z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. na karę grzywny, kasacja wywiedziona przez obrońcę tego skazanego mogła doczekać się rozpoznania li tylko w zakresie podniesionego zarzutu przedawnienia, stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. - pomimo zgłoszenia także zarzutów odnoszących się w szczególności do naruszenia przepisów prawa procesowego. Odnosząc się, zatem do zgłoszonego w kasacji zarzutu podniesionego jako obraza art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., sprowadzającego się do twierdzenia, iż nastąpiło przedawnienie zarówno należności publicznoprawnej, jak i przedawnienia karalności czynu przypisanego skazanemu, stwierdzić należy, iż zaskarżenie tej treści jest oczywiście bezzasadne. Kwestię tę trafnie zdiagnozował sąd odwoławczy w toku kontroli instancyjnej, stwierdzając, iż w realiach sprawy wskazana bezwzględna przyczyna odwoławcza nie wystąpiła. Przedstawienie bowiem P. S. zarzutu popełnienia przestępstwa zakwalifikowanego z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. (k.41-42) nastąpiło przed upływem 5-letniego terminu przedawnienia jego karalności (art. 44 § 1 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 44 § 3 k.k.s.), co wydłużyło upływ terminu jego przedawnienia o kolejne 5 lat, stosownie do treści art. 44 § 5 k.k.s. Zachowanie oskarżonego w ramach przypisanego mu czynu dotyczyło m.in. przyjęcia do rozliczenia kwot podatku VAT, które wynikały z faktur niedokumentujących rzeczywistych zdarzeń gospodarczych w okresie od stycznia do grudnia 2013 r., których wielość i powtarzalność w drodze zastosowania przepisu art. 6 § 2 k.k.s. wywołuje, stosownie do treści art. 6 § 1 k.k.s., ten skutek, że stanowi jedno przestępstwo.

Zgodnie z art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Na mocy art. 70 § 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej, bieg terminu przedawnienia nie biegnie jednak, lecz ulega zawieszeniu z dniem wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe, o którym podatnik został zawiadomiony, jeżeli podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia wiąże się z niewykonaniem tego zobowiązania. W realiach niniejszej sprawy takie skuteczne zawiadomienie nastąpiło w dniu 31 października 2018 r. (k. 47).

W świetle powyższego, mając na uwadze datę ogłoszenia postanowienia o przedstawieniu zarzutu i przesłuchania P. S., tudzież datę zawiadomienia go w trybie art. 70c o skutkach wszczęcia przeciwko niemu postępowania karno-skarbowego, nie doszło do przedawnienia karalności przestępstwa, ani zobowiązania podatkowego. W przypadku należności podatkowych z początku 2013 r. termin przedawnienia upływał bowiem z końcem grudnia 2018 r., a w przypadku tego, którego koniec przypada na grudzień 2013 r. – z końcem grudnia 2019 r.

W konsekwencji powyższego, zarzut obrazy art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., nie znalazł oparcia w rzeczywistości procesowej przedmiotowej sprawy. W rzeczywistości tej bez znaczenia dla biegu postępowania karnego pozostawała kwestia ostateczności czy prawomocność decyzji podatkowej. Sąd karny stosownie do art. 8 § 1 k.p.k. rozstrzyga bowiem samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Wykładnia systemowa § 2 tego przepisu, statuującego wyjątek od wspomnianej zasady nie pozostawia wątpliwości co do tego, iż żadnym decyzjom organów podatkowych czy też skarbowych ustawodawca nie przyznał mocy wiążącej w procesie karnym. W związku z tym, w ramach swoich uprawnień wynikających z art. 2 § 1 pkt 2 i 8 § 1 k.p.k., sądy obu instancji zobowiązane były do reinterpretacji tych samych okoliczności, rozpatrując je na płaszczyźnie zasad odpowiedzialności karnej. Do ich wyłącznych kompetencji należało zatem dokonanie ustaleń co do momentu powstania obowiązku podatkowego, jego konkretyzacji w zobowiązanie podatkowe o jednoznacznej wartości, wreszcie ustaleń co do strony podmiotowej czynu będącego przedmiotem procesu.

Natomiast drugi zarzut, mianowicie obrazy art. 433 § 2 w zw. z art. 410 k.p.k., narusza wspomniane na wstępie ograniczenia dla wniesienia kasacji na korzyść skazanego, co zwalnia sąd kasacyjny z obowiązku jego rozpoznania. W tym kontekście przypomnieć na koniec należy, że kasacja, jako o wiele bardziej w stosunku do apelacji sformalizowany środek zaskarżenia przysługujący od prawomocnego już wszak wyroku, musi spełniać restrykcyjne wymogi w zakresie konstrukcji zarzutów, zaś nierespektowanie tych wymagań skutkuje, bądź niedopuszczalnością tego środka zaskarżenia (art. 530 § 2 k.p.k.), bądź w fazie

merytorycznej jego oceny uznaniem jego oczywistej bezzasadności (art. 535 § 3 k.p.k.). Ten drugi przypadek, z przyczyn wskazanych wyżej, wystąpił w niniejszej sprawie.

Kierując się powyższą argumentacją, uznano kasację za oczywiście bezzasadną i oddalono na posiedzeniu bez udziału stron, co implikowało orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w oparciu o treść art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

(B.B.)

[ms]